

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
Майя НІКОЛАСВА

09 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО В УКРАЇНІ»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 106 «Географія»

Освітньо-професійна програма: «Землекористування і оцінка земель»

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративне та муніципальне право в Україні». – Одеса: ОНУ, 2024. – 15 с.

Розробник: ГЕТЬМАНЕНКО Анастасія – викладач кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від «30» 08 2024 р.

Завідувач кафедри

ВС
(підпис)

(Віталій СИЧ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом

ОПП «Землекористування і оцінка земель»

АВК
(підпис)

(Андрій БУЯНОВСЬКИЙ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від «30» 08 2024 р.

Голова НМК

ВС
(підпис)

(Віталій СИЧ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>10 «Природничі науки»</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>106 «Географія»</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Вибіркова дисципліна</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3 -й	-й
		<i>Семестр</i>	
		6-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		26 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		44 год.	год.
		Форма підсумкового контролю: залік.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Адміністративне та муніципальне право в Україні» – це оволодіння теоретичними знаннями з адміністративного права та законодавства, а також щодо процесів становлення, розвитку й організації місцевого самоврядування в Україні, здобуття навичок застосування норм адміністративного та муніципального права у своїй професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- навести визначення основних понять та категорій адміністративного та муніципального права;
- ознайомитися з предметом, методами, принципами адміністративного та муніципального права;
- розглянути основні нормативно-правові акти у галузі адміністративного та муніципального права;
- проаналізувати інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування;
- охарактеризувати систему виконавчих органів місцевого самоврядування та їх діяльність в Україні;
- визначити особливості законодавства України про місцеве самоврядування;
- дослідити засади організаційного, матеріального та фінансового функціонування територіальної громади.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- предмет, метод, принципи та джерела адміністративного права;
- інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування;
- завдання адміністративного права на сучасному етапі розвитку держави і суспільства;
- особливості адміністративно-правових відносин; стан адміністративного законодавства та правозастосовну практику;
- основи державної служби в Україні;
- особливості діяльності органів виконавчої влади;
- поняття муніципального права та місцевого самоврядування;
- конституційно-правові основи місцевого самоврядування та основні тенденції розвитку місцевого самоврядування;
- системно-структурну організацію місцевого самоврядування в Україні;
- правовий статус суб'єктів муніципально-правових відносин;
- особливості реалізації прав і свобод людини в місцевому самоврядуванні;
- порядок функціонування органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

вміти:

- використовувати адміністративне законодавство при вирішенні конкретних питань;
- аргументовано висловлювати власну правову позицію з використанням посилань на нормативно-правові акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру державних органів тощо;
- використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;
- налагоджувати комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;
- використовувати отримані знання щодо організації муніципальної влади й користуватися організаційно-управлінським інструментарієм при вирішенні професійних завдань;

- орієнтуватися в системі законодавчих та локальних правових актів, що регламентують суспільні відносини у галузі муніципального права, правильно його застосовувати у практичній діяльності;
- визначати шляхи розв'язання муніципально-правових конфліктів на рівні конкретної територіальної громади.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи адміністративного права України.

Тема 1. Предмет, метод, принципи та система адміністративного права.

Зміст і призначення адміністративного права. Суспільні відносини, що регулюються адміністративним правом. Метод адміністративно-правового регулювання. Адміністративне право у правовій системі України. Система адміністративного права. Адміністративне законодавство та форми систематизації. Джерела адміністративного права.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та їх реалізація.

Поняття і структура адміністративно-правових норм. Критерії класифікації адміністративно-правових норм. Реалізація адміністративно-правових норм. Характеристика матеріальних та процесуальних норм. Види адміністративно-правових норм за юридичними властивостями. Дія адміністративно-правових норм у часі і просторі. Форми реалізації адміністративно-правових норм та їх характеристика. Застосування як особлива форма реалізації.

Тема 3. Адміністративно-правові відносини та суб'єкти адміністративного права.

Поняття адміністративно-правових відносин та їх структура. Основні риси адміністративно-правових відносин. Юридичні факти в адміністративному праві. Види адміністративно-правових відносин. Зміст і різновиди відносин між органами виконавчої влади. Реординація – нове явище в управлінських відносинах. Відносини між органами виконавчої влади і громадянами. Поняття суб'єкта адміністративного права і його правовий статус.. Види суб'єктів адміністративного права. Поняття і правовий статус органа виконавчої влади. Принципи побудови системи органів виконавчої влади. Види органів виконавчої влади. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Кабінет Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади України. Місцеві державні адміністрації. Адміністративно-правовий статус громадян як суб'єктів адміністративного права. Права і свободи громадян України у сфері державного управління. Адміністративно-правові гарантії прав і свобод громадян України. Адміністративно-правовий статус іноземних громадян; осіб без громадянства.

Тема 4. Державна служба в Україні.

Законодавча основа державної служби в Україні. Поняття державної служби. Види державної служби. Принципи державної служби. Поняття і види державних службовців. Основи адміністративно-правового статусу службовців органів державного управління. Адміністративно-правове регулювання проходження державної служби. Дисциплінарна відповідальність службовців. Підстави і порядок припинення державної служби. Інститут відставки в державній службі.

Тема 5. Функції, повноваження, компетенція, форми та методи діяльності органів виконавчої влади.

Діяльність органів виконавчої влади як об'єкт впливу адміністративно-правових норм. Основні елементи змісту управлінської діяльності: цілі та завдання, функції, методи. Форма – спосіб зовнішнього виразу змісту діяльності органів виконавчої влади. Функції – відносно самостійні та якісно однорідні складові діяльності цих органів. Адміністративно-правова форма прав і обов'язків – компетенція органів виконавчої влади. Форми діяльності органів виконавчої влади як способи зовнішнього вираження їх діяльності. Класифікація форм на правові і

неправові. Основними не правовими формами визнаються різноманітні організаційні дії. До правових форм відносяться видання правових актів управління; укладення адміністративних договорів, вчинення інших юридично значимих дій. Види правових актів управління, порядок прийняття та чинність. Поняття та види методів державного управління.

Тема 6. Законність і дисципліна в державному управлінні.

Законність розглядається як неухильне виконання законів та інших правових актів. Закони мають відповідати об'єктивним суспільним закономірностям, вимогам забезпечення прав і свобод людини. Дисципліна передбачає певні вимоги до поведінки суб'єктів. Виділяють загальні і спеціальні гарантії законності. Система засобів забезпечення законності включає контроль, способи реагування на звернення громадян, судовий захист, притягнення до різних видів юридичної відповідальності. Звернення громадян як засіб забезпечення законності у сфері публічної влади.

Тема 7. Адміністративні послуги.

Поняття та ознаки адміністративних послуг. Класифікація адміністративних послуг. Стандарти надання адміністративних послуг. Суб'єкти надання адміністративних послуг. Реєстр надання адміністративних послуг. Фінансове та інше забезпечення надання адміністративних послуг. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг.

Змістовий модуль 2. Муніципальне право України.

Тема 8. Муніципальне право як галузь права України, як наука і навчальна дисципліна.

Поняття, предмет та метод муніципального права. Муніципальне право – право місцевого самоврядування. Джерела муніципального права. Система муніципального права, її елементарна характеристика. Муніципально-правові норми, їх особливості. Муніципально-правові відносини, особливості їх суб'єктного та предметного складу. Муніципальне право як наука. Функції муніципального права. Методологія муніципального права. Джерела науки муніципального права. Муніципальне право як навчальна дисципліна. Поняття, предмет та завдання муніципального права як навчальної дисципліни. Система навчальної дисципліни муніципального права. Місце муніципального права в системі навчальних дисциплін юридичного профілю.

Тема 9. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.

Поняття місцевого самоврядування. Основні принципи місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування і територіальна автономія. Місцеве самоврядування і державне управління. Місцеве самоврядування і міжнародно-правова регламентація його діяльності.

Тема 10. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні.

Поняття та ознаки територіальної громади. Членство в територіальній громаді. Юридичний та фактичний статус територіальних громад в Україні. Правосуб'єктність територіальної громади. Види територіальних громад: основні (базові) та факультативні (асоційованого рівня). Відмінності між окремими видами територіальних громад. Функції і повноваження територіальної громади. Форми волевиявлення територіальної громади. Статут територіальної громади.

Тема 11. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування України.

Поняття місцевих рад як представницьких органів місцевого самоврядування. Місцевий та регіональний рівні рад, їх особливості. Правовий статус представницьких органів місцевого самоврядування. Порядок формування представницьких органів місцевого самоврядування. Функції і компетенція представницьких органів місцевого самоврядування. Функції і повноваження сільської, селищної, міської ради. Функції і повноваження районної і місті ради. Функції і повноваження районної, обласної ради.

Тема 12. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів. Виконавчі органи сільських, селищних і міських рад. Конституційно-правовий статус районних та обласних рад. Органи самоорганізації населення.

Статус сільських, селищних, міських голів, старост. Вимоги, які пред'являються до кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови, старости. Повноваження сільського, селищного, міського голови, старости. Правовий статус виконавчих комітетів місцевих рад. Класифікація повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Організація роботи виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної в місті ради. Відділи та управління виконавчих комітетів місцевих рад. Поняття та види органів самоорганізації населення.

Тема 13. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування в Україні.

Поняття та сутність економічної основи місцевого самоврядування. Муніципальна власність, її суб'єкти, об'єкти, соціально-економічна природа, правовий режим. Повноваження територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо володіння, користування і розпорядження комунальною власністю. Право власності. Право господарського відання. Право оперативного управління об'єктами комунальної власності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	с. р.		л	п/с	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основи адміністративного права України										
Тема 1. Предмет, метод, принципи та система адміністративного права	6	2	1		3					
Тема 2. Адміністративно-правові норми та їх реалізація	6	2	1		3					
Тема 3. Адміністративно-правові відносини та суб'єкти адміністративного права	6	2	1		3					
Тема 4. Державна служба в Україні	7	2	2		3					
Тема 5. Функції, повноваження, компетенція, форми та методи діяльності органів виконавчої влади	8	2	2		4					
Тема 6. Законність і дисципліна в державному управлінні	8	2	2		4					

Тема 7. Адміністративні послуги	8	2	2		4				
Всього за ЗМ 1	49	14	11		24				
Змістовий модуль 2. Муніципальне право України									
Тема 8. Муніципальне право як галузь права України, як наука і навчальна дисципліна	6	2	1		3				
Тема 9. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	6	2	1		3				
Тема 10. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні	7	2	1		4				
Тема 11. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування України	7	2	2		3				
Тема 12. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів. Виконавчі органи сільських, селищних і міських рад. Конституційно-правовий статус районних та обласних рад. Органи самоорганізації населення	8	2	2		4				
Тема 13. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування в Україні	7	2	2		3				
Всього за ЗМ 2	41	12	9		20				
Усього годин	90	26	20		44				

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи адміністративного права України		
1.	Адміністративне право у правовій системі України. Метод адміністративно-правового регулювання. Принципи адміністративного права.	1

2.	Поняття і особливості адміністративно-правових норм. Види адміністративно-правових норм.	1
3.	Поняття та структура адміністративно-правових відносин. Основні риси адміністративно-правових відносин. Поняття суб'єкта адміністративного права і його правовий статус. Види суб'єктів адміністративного права та їх загальна характеристика. Адміністративна правосуб'єктність суб'єктів адміністративного права.	1
4.	Поняття державної служби. Види державної служби. Принципи державної служби. Поняття і види державних службовців. Основи адміністративно-правового статусу службовців органів державного управління. Адміністративно-правове регулювання проходження державної служби.	2
5.	Загальна характеристика змісту і функцій органів виконавчої влади. Поняття, зміст завдань та функцій органів виконавчої влади. Загальна характеристика змісту і форми діяльності органів виконавчої влади. Поняття та види правових форм діяльності органів виконавчої влади. Поняття та характеристика правових актів як форми управління державних органів виконавчої влади. Порядок прийняття та чинність правових актів управління.	2
6.	Поняття законності і дисципліни. Основні вимоги законності і дисципліни. Гарантії і способи забезпечення законності і дисципліни.	2
7.	Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері. Принципи надання адміністративних послуг.	2
Змістовий модуль 2. Муніципальне право України		
8.	Теоретичні основи місцевого самоврядування. Сучасні теорії місцевого самоврядування.	1
9.	Поняття та основні принципи місцевого самоврядування. Принцип правової самостійності. Принцип організаційної самостійності. Принцип матеріально-фінансової самостійності. Принцип територіальності. Принцип субсидіарності. Принцип державної підтримки та гарантії.	1
10.	Проблеми оптимізації територіальних громад. Порядок об'єднання територіальних громад. Принцип муніципального унітаризму. Принцип муніципального федералізму. Реалізація прав і свобод людини у місцевому самоврядуванні та його особливості.	1
11.	Структура місцевої ради. Політико-правова природа мандата депутата місцевої ради. Постійні та тимчасові комісії місцевих рад, особливості їх правового статусу.	2
12.	Порядок утворення та легалізації органу самоорганізації населення. Повноваження органів самоорганізації населення: власні та делеговані. Склад органу самоорганізації населення. Форми роботи органів самоорганізації населення.	2
13.	Система місцевих фінансів. Місцеві бюджети, особливості їх прибуткової та видаткової частин. Місцеві податки і збори. Позабюджетні, валютні та інші цільові фонди. Комунальний кредит.	2
Разом		20

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не заплановані.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не заплановані.

8. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин
1.	Зміст і призначення адміністративного права. Історія розвитку адміністративного права. Суспільні відносини, що регулюються адміністративним правом.	3
2.	Джерела адміністративного права. Форми реалізації адміністративно-правових норм. Форми систематизації адміністративного законодавства. Кодифікація як форма систематизації адміністративного законодавства.	3
3.	Юридичні факти в адміністративному праві. Види адміністративно-правових відносин. Поняття і правовий статус органа виконавчої влади. Принципи побудови системи органів виконавчої влади. Види органів виконавчої влади. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Кабінет Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади України. Місцеві державні адміністрації.	3
4.	Дисциплінарна відповідальність службовців. Підстави і порядок припинення державної служби.	3
5.	Компетенція органів виконавчої влади. Поняття та види адміністративно-правових режимів, їх характеристика. Поняття та особливості застосування адміністративного договору. Поняття та правові засади надання адміністративних послуг.	4
6.	Реагування на звернення громадян як спосіб забезпечення законності. Законодавче регулювання звернення громадян.	4
7.	Порядок надання адміністративних послуг. Стадії процедури надання адміністративної послуги. Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг. Плата за надання адміністративних послуг. Вимоги до якості надання адміністративних послуг.	4
	Разом за змістовним модулем 1	24
8.	Роль муніципального права в процесі становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.	3
9.	Проблеми вдосконалення системи та конституційно-правового статусу органів і посадових осіб органів місцевого самоврядування у контексті конституційної реформи.	3
10.	Вплив політико-адміністративних чинників на формування територіальних громад та розвиток стійких внутрішніх зв'язків їх членів.	4
11.	Організація діяльності місцевих рад. Основні етапи виборчого процесу до місцевих рад. Співпраця місцевих рад з громадськими організаціями.	3
12.	Поняття та ознаки муніципальної служби. Принципи служби в органах місцевого самоврядування. Правовий статус службовців місцевого самоврядування. Проходження служби в органах місцевого самоврядування. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування. Відповідальність за порушення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування.	4
13.	Проблеми зростання матеріально-фінансової автономії місцевого самоврядування.	3
	Разом за змістовним модулем 2	20
	Разом	44

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, самостійна робота, практичні (семінарські) завдання, опрацювання нового матеріалу, самостійне опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням Інтернет-ресурсів.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль – залік. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання.

	систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вмє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом.	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

11. Питання для підсумкового контролю

Змістовий модуль 1. Основи адміністративного права України

1. Адміністративне право як галузь права, галузь законодавства, як наука та навчальна дисципліна.
2. Предмет адміністративного права.
3. Метод адміністративного права.
4. Принципи адміністративного права.
5. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.
6. Поняття та структура адміністративно-правових норм.
7. Види адміністративно-правових норм.
8. Види адміністративно-правових норм за юридичним змістом.
9. Види адміністративно-правових норм за обсягом регулювання.
10. Поняття та зміст системи адміністративного права.
11. Поняття та основні форми систематизації адміністративного законодавства.
12. Поняття та форми реалізація адміністративно-правових норм.
13. Поняття та зміст адміністративно-правових відносин.
14. Юридичні факти та їх класифікації.
15. Види адміністративно-правових відносин та їх характеристика.
16. Поняття та види суб'єктів адміністративного права.
17. Поняття адміністративної правоздатності та адміністративної дієздатності суб'єктів.

18. Адміністративно-правовий статус громадян України, іноземців та осіб без громадянства.
19. Поняття та види органів виконавчої влади.
20. Система органів виконавчої влади та принципи її побудови.
21. Президент України і система органів виконавчої влади.
22. Склад та компетенція Кабінету Міністрів України.
23. Порядок формування Кабінету Міністрів.
24. Центральні органи виконавчої та їх загальна характеристика.
25. Державний комітет: структура, повноваження.
26. Урядові органи та їх характеристика.
27. Місцеві органи виконавчої влади та правова основа їх організації та діяльності.
28. Поняття та види форм державного управління.
29. Співвідношення понять «державне управління» та «виконавча влада».
30. Ознаки та види правових актів управління.
31. Юридичні стани чинності правових актів управління.
32. Адміністративний договір як правова форма управління.
33. Загальна характеристика видів форм управління.
34. Поняття та види методів державного управління.
35. Поняття та види державної служби.
36. Принципи державної служби.
37. Організація управління державною службою.
38. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.
39. Міністерство юстиції України: структура і завдання.
40. Заходи забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні.

Змістовий модуль 2. Муніципальне право України

1. Поняття, предмет, метод муніципального права.
2. Джерела муніципального права.
3. Система муніципального права.
4. Муніципально-правові відносини: поняття, особливості їх суб'єктного та предметного складу.
5. Поняття, предмет та система науки муніципального права, її методологія та джерела.
6. Муніципальне право як навчальна дисципліна: поняття, предмет, система.
7. Поняття місцевого самоврядування.
8. Основні принципи місцевого самоврядування.
9. Повноваження органів державної влади у сфері місцевого самоврядування.
10. Поняття та ознаки територіальної громади.
11. Види територіальних громад. Відмінності між окремими видами територіальних громад.
12. Функції та повноваження територіальної громади.
13. Місцева рада як представницький орган місцевого самоврядування.
14. Функції і компетенція представницьких органів місцевого самоврядування.
15. Статус сільських, селищних, міських голів: специфіка статусу, повноваження.
16. Статус голів районної, обласної, районної у місті ради: специфіка статусу, повноваження.
17. Правовий статус виконавчих комітетів місцевих рад.
18. Правовий статус службовців місцевого самоврядування.
19. Поняття і сутність економічної основи місцевого самоврядування.
20. Муніципальна власність, її суб'єкти, об'єкти, соціально-економічна природа, правовий режим.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів на практичних заняттях

Поточний контроль													Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль № 1							Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	35	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани практичних (семінарських) занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

14. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
3. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/586-14#Text>
4. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-вр#Text>
6. Адміністративне право : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 390 с.
7. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Вид. 4. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
8. Кожушко О. О. Адміністративне право : навч.-метод. посіб. Київ : Ун-т "Україна", 2021. 164 с.
9. Любченко П. М. Муніципальне право: підручник. Харків: Право, 2019. 512 с.

Додаткова

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17/#Text>
2. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
3. Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник / О. І. Остапенко, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Л. С. Гулак., Н. Я. Отчак, Л. О. Остапенко. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2019. 504 с.
4. Бородин І. Л. Адміністративне право України. Київ: Алерта, 2019. 548 с.
5. Серьогін В. О., Серьогіна С. Г. Децентралізація і місцеве самоврядування у контексті зміцнення народовладдя в Україні / В. О. Серьогін, С. Г. Серьогіна // Право України, 2019. №10. С. 158-174.
6. Соляник К. Є. Реформа місцевого самоврядування в Україні: концептуальні проблеми конституційно-правового забезпечення та перспективи розвитку / К. Є. Соляник // Право України. 2018. №5. С. 207-223.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Державний служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.onu.edu.ua/>
3. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ognb.odessa.ua/>
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua>
6. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>